

21.04.2020

Historia i sztuka online: przegląd wybranych wystaw i kolekcji cyfrowych

---

Okres pandemii. Czas, w którym niemożliwym staje się wyjście do galerii sztuki lub muzeum. Warto zatem zapoznać się z możliwościami, jakie dają cyfrowe kolekcje oraz wystawy czy wydarzenia online. Część z nich narodziła się niedawno. Są odpowiedzią świata kultury i sztuki na obecną sytuację. Inne od początku powstawały jako projekty cyfrowe, umożliwiając odbiorcom szybkie i powszechne odkrywanie ciekawych materiałów online z całego świata. Przedstawiamy zestawienie inspirujących inicjatyw w języku polskim oraz angielskim, które pozwalają na bezpłatne poznanie zasobów bez wychodzenia z domu. Na liście znajdują się zarówno pojedyncze wystawy, jak i całe instytucje udostępniające zbiory online.

Polska

Muzeum POLIN

W Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN ruszył program „Muzeum POLIN w Twoim Domu”. Na stronie muzeum znajdziemy wirtualne spacerunki po wystawie i listę zaplanowanych spotkań zdalnych. 15 kwietnia swoją działalność rozpoczęło Radio POLIN, a obchody rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim 19 kwietnia również odbyły się online.

Muzeum Powstania Warszawskiego

Wirtualne drzwi do swoich eksponatów otworzyło także Muzeum Powstania Warszawskiego. Bazom zdjęć, biogramom uczestników Powstania czy Archiwum Historii Mówionej towarzyszą teraz też codzienne spotkania i wydarzenia online w ramach akcji „Wirtualne Muzeum na żywo”. Te ukazują się na fanpage’u Muzeum Powstania Warszawskiego na Facebooku.

MOCAK

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie umożliwia wirtualne zwiedzanie 11 wystaw, w tym „Historii w sztuce” oraz „Kolaża z łasiczką”. Ponadto e-galeria pozwala na wyszukiwanie oraz przeglądanie artystów i dzieł wraz z krótkimi opracowaniami online.

Galeria Zachęta

Swoje działania do wirtualnej przestrzeni przeniosła także Galeria Zachęta. W piątki o 17.00 i w niedziele o 12.15 odbywają się zdalne oprowadzania po bieżących wystawach.

Muzeum Śląskie

Odkrywanie zasobów Muzeum Śląskiego ułatwia wyszukiwarka online. Materiały zawierają zarówno prace związane z Górnym Śląskiem (m.in. fotografie przemysłowe wykonane przez Maxa Steckela), jak i zbiory o szerszym zakresie tematycznym.

Archiwum Państwowe w Warszawie

Archiwum Państwowe w Warszawie oferuje kilka ciekawych wystaw online. Znajdują się wśród nich m.in. zbiór fotografii Otwocka „Wielka historia małych miasteczek - Otwock - uzdrowisko i letnisko Warszawy” oraz cyfrowa ekspozycja o Warszawie i rzece Wiśle „Na prawo most, na lewo most, a dołem Wisła płynie...”.

„Niepamięci”

„Niepamięci” to wirtualna, filmowa wystawa Kordegardy. Galerii Narodowego Centrum Kultury. Ruszyła 7 kwietnia. NCK opisuje ją następująco: „przygotowana dla upamiętnienia 80. rocznicy zbrodni katyńskiej, to artystyczna opowieść o życiu polskich jeńców – więźniów sowieckich łagrów. Oczami artystów – skazańców przyglądamy się ich dramatycznej obozowej codzienności.” Jednocześnie istnieje możliwość obejrzenia prac na stronie pamietamkatyn1940.pl.

„Sienkiewicz ponowoczesny”

Interaktywny spacer oraz połączenie treści humanistycznych z ciekawą wizualizacją pozwala „Sienkiewicz ponowoczesny” na platformie Nowej Panoramy Literatury Polskiej (NPLP.pl). Na uwagę zasługują również inne projekty cyfrowe NPLP, w tym „Prus Plus”, czy najnowszy Atlas Zagłady. Pełny spis kolekcji znajduje się tutaj.

Kolekcja Zabytkowych Fortepianów im. Andrzeja Szwalbego

Miłośnicy fortepianów mogą natomiast zwiedzić wystawę poświęconą tym instrumentom podczas wirtualnego spaceru po Pałacu Starym w Ostromecku. Kolekcja powstała w ramach projektu „Kultura w zasięgu 2.0” w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy

Najnowszą wystawę „Marek Noniewicz. Świat poza czasem” oraz inne materiały udostępniła online Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy. Obejrzeć można archiwalne nagrania wideo z wystaw oraz innych działań artystycznych.

Świat

British Museum

Specjalizujące się w historii starożytnej Muzeum Brytyjskie (British Museum) przygotowało wirtualną ekspozycję w formie interaktywnej osi czasu. Poza kategorią czasu kolekcję wystawę można również filtrować według tematu lub kontynentu (do wyboru: Afryka, Ameryki, Azja, Europa i Oceania).

Musée du Louvre

Oprócz bogatych zasobów na stronie Luwr (Musée du Louvre) oferuje także cztery dedykowane spacerów po wystawach. Użytkownicy mogą obejrzeć prace Delacroixa, Rembrandta czy Tintoretta lub przyjrzeć się artefaktom ze Starożytnego Egiptu.

The Metropolitan Museum of Art

Metropolitalne Muzeum Sztuki (Metropolitan Museum of Art), największe muzeum sztuki w USA, również umożliwia zaawansowane wyszukiwanie dzieł sztuki online. Warto zwrócić uwagę na kolekcję open access, gdzie znajdują się zdjęcia ponad 406 tys. prac będących w domenie publicznej.

Teatro-Museo Dalí

Położone w mieście Figueres w Katalonii Muzeum i Teatr Salvadora Dali (Teatro-Museo Dalí) zwiedzimy online. Poza interaktywnym „spacerem” po muzeum na stronie internetowej doświadczenie można również pogłębić pobierając aplikację VR.

The New York Public Library

Ponad 890 tys. pozycji w swoich zasobach ma Nowojorska Biblioteka Publiczna (New York Public Library). Niektóre kolekcje zawierają nawet kilkadziesiąt tysięcy elementów. Na pewno wartym polecenia są kolekcje w domenie publicznej, w tym iluminowane dzieła Williama Blake’a czy zdjęcia wykonane na Ellis Island na początku ubiegłego stulecia.

„What Jane Saw”

„What Jane Saw” (Co widziała Jane) to projekt, który powstał w 2013 roku. Składają się na niego zbiory, które umożliwiają czytelnikom podróż w czasie i zapoznanie się z dwoma kolekcjami sztuki, które odwiedziła angielska pisarka Jane Austen. Wystawy dzieliły prawie dwie dekady, ale obie odbyły się w budynku 52 Pall Mall w Londynie, który zmieniał swój profil na przestrzeni lat.

„Becoming Jane”

Osoby bardziej zainteresowane światem natury mogą natomiast poznać lepiej historię imienniczki Austen, słynnej badaczki szympanсів Jane Goodall. Wystawa

“Becoming Jane” („Stając się Jane”) została przygotowana przez Muzeum National Geographic (National Geographic Museum) we współpracy z Instytutem Jane Goodall (Jane Goodall Institute).

Oczywiście wybrane tytuły nie wyczerpują listy projektów cyfrowych poświęconych kulturze, sztuce i historii. Do dalszego odkrywania zasobów internetowych zachęcają platformy: **e-muzeum.eu**, **Google Arts & Culture**, **Ninateka**. Przydatna okaże się również strona internetowa **Open Culture**, gdzie zbierane są listy i opracowania darmowych inicjatyw dostępnych w sieci.

Wartościowy przegląd innych materiałów, takich jak zasoby akademickie, biblioteki online itd. Czytelnicy znajdą w artykule *Literatura, kultura i edukacja online - przegląd zasobów i możliwości* autorstwa Piotra Bordzoła.

Słowa kluczowe: wystawy, galerie, kolekcje cyfrowe, wirtualne zwiedzanie, otwarte zasoby, otwarty dostęp, Open Access, muzea, materiały dydaktyczne

Autor: Marta Błaszczyńska